

SZÁM.

megtör-
és Cara
ndersen
si. Hat
kiadó-

közölt
Mária,
Almásy
Bohner

rovarek.
yszerűen
késztve,
frikában
et-Indiá-
szárazon
frikában
yókat és
es dolog.
minthogy
rszágban
zik. Azt
ogárnak
óstolják.
és bush-
De azért
magad is
i csirke-
öbbit ér,
de azért
irgalmát,
er meg-
yne emlé-
s beállot-
mamák,
rakoztak,
k arra a
tt. Isten
od maga
i egy-egy
ét köszö-
Földvagy
ági lapot
okulj is
ed. Azt a
zel lusta,
táblákat
a felvilá-
. Kezdet-
lajatok ki
k — Tűz

KOSSUTH LAJOS. (Lásd a 162. lapon.)

Szerkeszti Forgó bácsi.

LXIII. köt. 11. szám. Ára negyedévre 2 kor. Egyes szám ára 24 fil. 1902. szeptember 14-én.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

KOSSUTH LAJOS.

— Születésének 100-ik évfordulója alkalmából. —
(Képpel a czímlapon.)

*Kossuth apánk! Nem hisszük el halálod,
Hirjad néped s harcra készen találd;
Ha felhallszik csodás hangod zengése,
Ujra léssen éles kardok csengése.*

*Kossuth apánk! Most is ügyelsz éberem,
Hogy ellenség ne győzhessen népeden,
Kérve állasz jó Istenünk elébe,
A lejjobbak hogy mi legyünk szemébe.*

*Kossuth apánk! Ha te kéred, nem félünk,
Üdvöt, áldást, nem hiába remélünk,
Istenünk sem állhat ellen szavadnak,
S a magyarok kedves népe maradnak.*

*Kossuth apánk! Nem haltál meg számunkra,
Szép csillagként ragyogsz le a házunkra,
A lakói bizva néznek feléje,
Mert világot, ragyogást szór beléje.*

*Kossuth apánk! Feléd nézünk epedve,
Bú-bánatot, fájdalmat feledve,
Láng-szellemed vigasztalón világít,
Ha tévedünk, helyes utra irányít.*

*Kossuth apánk! Tovább élsz a szívünkbe,
Szellemed el minden jeles mivünkbe,
S ha e földön milljó virág integet,
Harmatot rá áldott kezed hinteget.*

*Kossuth apánk! Áldott legyen emléked,
Amíg élünk hálát zengünk tenéked,
S míg e földnek nem fogy el a magyarja,
Lesz, ki sirod koszorúkkal takarja!*

Roboz Andor.

KOSSUTH LAJOS —

— ÉS ÉN.

Irta Forgó bácsi.

NAGY önhittségnek látszik, ugy-e bár, hogy egy-azon lélegzetre emlitem ezt a két nevet; hogy én, a szerény író, melléje sorakozom hazánk egyik dicsőségének. De mert kedvező sorsom több ízben hozott e tündöklő férfiú közelébe, idején-valónak

tartom, hogy nektek, a »Kis Lap« olvasóinak, elbeszéljem — elbeszéljem és ne elmeséljem — hogyan is történtek ezek az én találkozásaim e nagy hazafival. Idején-valónak azért, mert ezen a héten esik századik fordulója Kossuth Lajos születésnapjának: azé a Kossuth Lajosé, aki nemes szívvel, fényes elméjével és lángzó szövegeivel az összes magyar nemzetnek szerezte meg a szabadságot, melyet 1848-ig csak a kiváltságos főúri és köznemesi osztály élvezett.

Oh, aki tanuja volt a nemzeti ébredés e magasztos korszakának, az ezerszerte jobban érti és érzi meg Kossuth Lajos halhatatlan művét, mely a nemzetnek legnagyobb osztályát, a magyar népet váltotta meg a jobbagyságot, a rabságnál nem sokkal enyhébb, emberhez méltatlan állapotnak szorító bilincseiből.

Kossuth Lajosnak tetteiről, lelkesítő szónoklatainak felrázó hatásáról, a magyar nemzet összefoglaló történetén kívül számos külön iratok is emlékeznek meg, melyeket később, fejlettebb itélettel s erősebb észszel fogtok olvasni. Nektek most elég tudnótok, hogy — amint bizonyára magatok is tapasztaltátok — őt nevezi méltán apjának a magyar nép. Minden ércz-emléknél, pompás szobornál többet jelent és ragyogóbb ez a szó: »Kossuth apánk«, melyen a magyar nép őt említi, s életében áldásaiba foglalta, halálában imádságaiba foglalja.

Hogy a »Kis Lap«-ban is megüljük születése századik fordulóját: a saját emlékeimmal hozakodom elő, hogy ezek följegyzésével is hozzá járuljak a halhatatlan férfiú ünnepléséhez.

I.

Egy színi előadás.

Azt mondám fönebb, hogy »találkozásaim Kossuth Lajossal.« Pedig első találkozásom több volt ennél: a térdei közé vett és megcsókolt.

Hogy az elején kezdjem: élt 1844-től — 1848-ig, Kossuthnak egy testvérhuga, Emilia, a pestmegyei Nagy-Abonyban, aki Zsu-

lavszk
kapita
alaku.
kasztó
művel
csügg
mér.

A
nitó
nem
ahol
tisztel
aki be
kedvet

Az

nyire

teljese

bizhat

szivese

eljárha

tudatla

kivül

kában.

hogy

nak.

azok!

tuk B

volt v

pajtást

Birkóz

tünk

ifjubar

kemény

Pers

tárgya

tájt (1

Lajos.

akinek

lelket!

hatnök

dákat

Nagy-A

még al

hir szá

mérnök

nép) I

Tiszáva

»Közép

lavszky László, nyugalomba vonult vértés kapitánynak volt a neje. Kék-szemü, sugár alakú, szép asszony, testvér-bátyjának szakasztott mása, kiválóképen eszes, finom és művelt uri asszony volt, akin imádattal csüggött három fia: *Emil*, *László* és *Káz-mér*.

A fiuk mellett mint házi nevelő és tanító működött *Bloksay* István, aki még nem is oly rég Beregh-Szászon halt el, ahol közjegyzőséget viselt s nevét, ma is tisztelettel és hálával emlegetik. Ő volt, aki bennem első költögette az írásra való kedvet. Ezt csak úgy mellesleg.

Az apa, mint gazdálkodó ember, többnyire a tanyán élt s gyermekei nevelését teljesen az ő nejeire bízta, valamint hogy bizhatta is. Szüleim kértére *Emilia* néni szívesen megengedte, hogy a tanítási órákra eljárhassak én is, aki akkor bizony még tudatlan kis fiúcska voltam. A népiskolán kívül más tan-intézet nem lévén a városkában, rám nézve valóságos szerencse volt, hogy részese lehettem a tartalmas oktatásnak. Elfelejtethetlen, kedves órák voltak azok! Mig *Pista* bácsi (csak így szólítottuk *Bloksayt*) a tanulás dolgában szigorú volt velünk mint a káplár: leczke után pajtásunkká, játszó társunkká szegődött. Birkóztunk, tornáztunk, futtattunk, zenéltünk és szavaltunk vele együtt. A vig ifjuban senki rá sem ismert volna a kemény tanítóra.

Persze, hogy sűrűn volt beszélgetéseink tárgya a fiuk nagy-bátyja, a már akkor-tájt (1846) országos hírre jutott *Kossuth Lajos*. Hejh, ha mi egyszer hallhatnók, akinek szónoki hatalma elragadott minden lelket! Ha mi egyszer színről-szinre láthatnók, akinek hódító megjelenéséről csodákat beszéltek! De az-idozott messze esett Nagy-Abony Pest-Budához, mert hol volt még akkor vasut! Hiszen már az is örömhír számba ment, hogy német és olasz mérnökök »meglépködték« (így beszélte a nép) Pest és Szolnok közt a Dunát a Tiszával össze-kapcsoló vaspályának, a »Középponti Vasutnak« a — helyét.

Hát egyszer csak levelet kap *Emilia* néni Pestről, hogy — elején voltunk november havának — 20-ikára, *Emilia* napjára eljön ám *Lajos bácsi*!

Lajos bácsi! Azaz: a nagy *Kossuth Lajos*! Szinte megdöbbentem e hír hallatára. Reményelni sem mertem, hogy titkos forró vágyam ily hamarosan teljesüljön. Azután csak annál boldogabban vegyültem az örömükben ugrádozó fiuk közé s velök együtt hajtottam én is, hogy: »*Gyűn Lajos bácsi! Éljen Kossuth!*«

— Az ilyen üres ujongással fogadni *Kossuth* Lajost nem elég ám! mondá a mi tanító barátunk. Örömünket valami alakba illene öltöztetnünk.

— Az ám! kiáltá köztünk a legkisebb, a szőke, selyp *Kázmérka*. El fodom neti énetelni a papa tedvesz nótáját, a »*Bűszul a lengyelt!*«

— Persze! Hát még mit? vélé *Laczi*. (Ő volt köztünk a legeszesebb.) Ne azt, hogy »*Bűsul a lengyel!*«, hanem inkább azt, hogy »*Örvend a magyar!*«, ha ugyan van ilyen dal. De *Lajos* bácsit tán inkább valami beszéddel fogadhatnánk?

— Akkor, mond *Pista* bácsi, mind a négyötöknek oda kellene állnotok elébe; s négy szónoklatot végig hallgatni, fáradságosabb, mint megtanulni és elmondani.

— Persze, persze, sohajtott *Emil*, a legidősebb. De hát mégis...

Elgondolkoztunk mind a négyen, midőn tanítónk így szólt:

— Mit gondoltok fiuk, hát ha... szindarabot írnék nektek s ti ezt eljátszanátok *Lajos* bácsi előtt?

Négyszeres diadalmas visitás nyilalt ki a torkunkból. Ez az! Darab kell minekünk. És körül ölegettük *Pista* bácsit, hogy milyen pompásan oldotta meg a nehéz kérdést.

Még akkor hire-hamva se lévén még a »*Forgó bácsi színházának!*«, megszontyolodva néztünk össze, voltaképen hogy és hol is találunk mi megfelelő szindarabot?

— Hol? kérdé mosolyogva *Pista* bácsi. Hát ha magamtól telne?

Erre már nem csak ölelgettük Bloksay Istvánt, de körül is táncoltunk vele és gyöngé vállainkra akartuk emelni.

Két nap, illetve éj alatt meglelt a darab. Bizony, annyi idő multán már csak homályosan emlékezem a foglalatára. Csupán a magam szerepéről tudom, hogy vándorlótót diákokt ábrázoltam, énekeltem és hegedültem s hogy engem, az árva chlapeczkát ezek a jó magyar uri gyerekek fogadtak testvérül, mert *Kossuth Lajos* tanítása szerint valamennyien az édes magyar hazának vagyunk gyermekei. Az előadás befejezéseképedig egyszerre kigyult egy oltár, mely fölött piros-fehér-zöld papiroson átvilágító betűk ezt sugározták: »*Éljen Kossuth Lajos!*«

Naponkint folytak a próbák. Annyit ismételtük, hogy a darabunkat akár ál munkában is eljátszottuk volna.

Földerült végre a nevezetes nap. Képzhetitek, mekkora lázban voltunk mindannyian, de főképen mi »diátristák«. Este felé, a jeles pestmegyei alispány, *Nyáry Pál* társaságában érkezett meg a nagy vendég. A fiuk engem is eléje vezettek s én csak néztem, néztem... Nyilván nagyon bambán nézhettem (11 éves voltam akkor), mert *Kossuth* elmosolyodott. Valójában meg voltam igézve...

A vendégek gyülekeztek. Jóllehet a próbákon ment a darab mint a karika-csapás, mégis valami kimagyarázhatatlan szorongás fojtogatta a torkomat. Szent Isten!... ha bele találánk sülni. S az én szorongásom átcsapott a többire is, mig végre a szerző-tanító, féltvén az est sikerét, ugyancsak ránczba szedett s legyávázott valamennyünket, kivéve Kazikát, aki vigan hadargatta a mondókáját s egy csöppet sem »drukkolt«. Szükség is volt a Bloksay erős intésére, hogy kárba ne vesszen az egész vállalkozásunk. Szerencsésen is ment a dolog. Megembereltük magunkat: pörgött a párbeszéd, jól csengett a dal s mindjobban fokozódott a tetszés, lett zajosabb a derültség, hogy a végén hahotára váljon. Mert amidón kigyult a transparenst, a föl-

írása lábbal fölfelé s fejfelé lefelé tündökölt ilyenformán:

K O S S U T H L A J O S
É L E T É B Ő L

Mi, akik háttal állottunk a szerencsétlen oltárkép felé, nem vehettük észre ezt a felfordulást s a felharsogó kaczagást a mi jeles játékunk hatásának véltük. De midőn a jelenvoltak mind felugráltak és harsogva éltették *Kossuth Lajost*, rá sem értünk megrémülni az Emil hebehurgyságából származott rendezői hibán. S mert a közfelkiáltás bele talált a mi darabunk végjelenetébe, olyan vékony bár, de lelkes éljen-sivitással fejeztük be dicsőséges előadásunkat, hogy még az elkomorodott Bloksay is a székre dőlt nevéttében.

Legördülvén pedig a föggöny, mi művészek oda rohantunk az ünnepelthez, aki mindnyájukat átkarolván, egyenkint megcsókolt, nekem meg, mivel hosszabb haját viseltem, külön még meg is roppantotta az üstökömet.

Nem voltak nagy Magyarországon akkor boldogabb fiuk, mint mi négyen.

(Folytatom.)

APRÓSÁGOK KOSSUTH LAJOS ÉLETÉBŐL.

Kossuth legelső szónoklata.

EPERJESI diák volt *Kossuth Lajos*, mikor egy vizsgálat alkalmával felszólították, hogy beszéljen az erényről. *Kossuth* a padban mondta el a beszédet, mire egy Okolicsányi nevű uri ember így szólt hozzá:

— Fiam, a padban megállottad a helyed, de vajlon el tudnád-e ezt a beszédet a tanári emelvényen is mondani, ugy mint ha nagy sokaság előtt szónokolnál?

— Megpróbálom, mondotta *Kossuth* és fölment az emelvényre.

Midőn bevégezte beszédét, Okolicsányi lelkesen kiáltott fel:

— Fiam, így még nem hallottam beszélni az erényről. Ez az első szónoklatod olyan nagyszerűen sikerült, hogy e téren nagy jövő vár téged...

Megjegyzendő, hogy Kossuth latinul beszélt. Hát ha még magyarul beszélt volna, mint később, mikor az egész nemzetet elragadta ragyogó szónoklatával!

Mindegy. Okolicsányinak jóslata beteljesedett.

*

A haza-szeretet csókja.

Kossuth beszédet tartott Czegléden. Arra lelkesítette a népet, hogy szálljon harciba a magyar szabadságért. Beszédének hatása leírhatatlan volt.

Egy fiatal asszony, ölében csecsemőjével, oda-rohant Kossuth Lajoshoz és megakart csókolni kezét. Kossuth intett neki, hogy álljon meg.

— Szent a csók, így szólt a fiatal anyához, melyet a haza-szeretet hív az ajkra. Ne a kezemet csókolja meg derék asszony, hanem a gyermekét, hogy a haza-szeretet csókja ott égjen a homlokán.

*

Akiket Kossuth Lajos tegezett.

Tudjátok gyerekek, hogy Kossuth hazájától távol, az olasz Turinban töltötte élete utolsó-éveit.

1889-ben nyolcz-száz-ötven magyar ember látogatta meg. Törs Kálmán ország-gyűlési képviselő a híres 3-ik honvéd-zászlóalj három tisztjét vezette Kossuth elé. Annak a zászló-aljnak öreg katonáit, mely 1848-ban hősi halál-megvetéssel harczolt a magyar szabadságért.

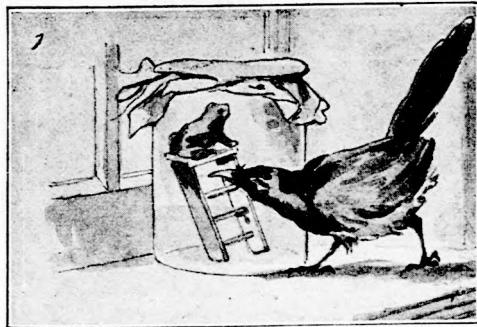
Már alkonyodott. Kossuth Lajos fáradt volt. Majdnem ezer ember jelent meg előtte a nap folyamán. De mikor előtte állott a szabadság-harcz ez a három öreg hőse, egyszerre felugrott székéről, alakja kiegyenesedett, szeme szikrázott, mint a villám.

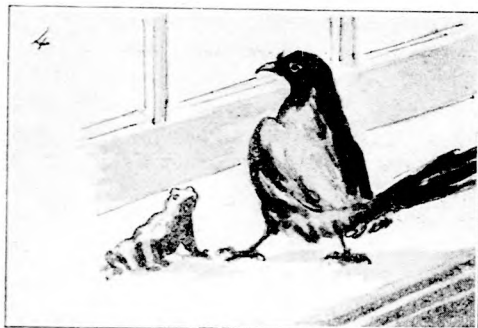
— Ti voltatok, így szólt a honvédekhez, kik azokban a szomorú időkben, dicsőséget hoztatok a magyar nemzetre. Az Isten áldjon meg fiaim!

Majdnem ezer emberhez szólott az nap Kossuth, de csak azt a három honvédet tegezte. Ezek állottak legközelebb szívéhez, mert ezek véruket ontották a magyar szabadság szent ügyéért.

AKI MÁSNAK VERMET ÁS, MAGA ESİK BELE.

A TRANSZVÁLI KIVÁNDORLÓK.

— Regényes rajz a búrok életéből. —

(Számos képpel.)

Irta Mayne-Reid. Francziából fordította Hegedüs Pál.

(Folytatás.)

X. A visszatérés.

AZ ÖRÖM, melyet lovának nem remélt vissza szerzése a fiatal vadásznak okozott, több oknak tulajdonítandó: először is, Piet, mint minden jó lovas, szerette a lovát eddigi szolgálataiért, az együtt átélt veszedelmekért, azért a titkos egyet-értésért, mely a gazda és a házi-állat aláztos odaadása miatt köztük kifejlődik. Aztán meg Hildy szép, tiszta faj volt és gazdája mindig számíthatott rá; mindezek miatt Piet végtelenül örült, hogy hü barátját nem vesztette el örökre. De Hildyhez való viszonyát mellőzve, a fiatal búrnak más okai is voltak, amiért vissza szerzésének örülhetett.

Hasztalan beszélte volna el az eseményeket úgy, ahogyan történtek, ha a táborba lovatlanul tért volna vissza. Ki tudja, elhitték volna-e elbeszélését? A szerencsétlen vadászokat mindig gyanúsítják, hogy meséket beszélnek el, mikor szerencsétlenségüket a kedvezőtlen események végzettségével magyarázzák.

Piet tehát attól félt, hogy az általános becsülést el fogja veszteni, különösen pedig, hogy balesete miatt Katrinka atyjának, Rynwald Klaasnak véleménye fog megváltozni róla.

De most, hogy Hildyt megtalálta, elmúlt minden aggodalma. Az, hogy a derék Hildyn, vállán a puskával, melyet a szerencsés párbaj meggyőző bizonyítékául a bölény farka diszesít, a táborba diadalma-

san lovagolhat be, tökéletesen megváltoztatta a helyzetet. Piet nem fogja eltitkolni a lóruul való lebukását. Melyik lovas merne fogadni, hogy a kengyelt nem hagyja el, ha a lóva hirtelen a földbe süpped?

A csipkedés, mely fölsülés esetén várná, üdvözlétté változna, mindenki hallani szeretné Piet kalandjainak elbeszélését. És fejében Piet már rendezgette is, milyen érdekes kifejezésekkel beszélje el, hogy a réten átélt regényének minden fordulatánál az érdeklődést fölsigázza.

E kellemes tervezgetések kiverték az álmot a fiatal vadász szeméből. Egyébiránt lovát tüstént ápolnia kellett: megcsutakolnia és e czélből száraz füvet keresnie, hogy levágjon belőle egy csomót.

Piet jókedvűen tette meg ezt. A maradék füvet az éhes lónak takarmányul szánta; erre Hildy mintegy köszönetül gazdája gondoskodásáért finom fejével többször megdörzsölte gazdáját, miközben hal-kan nyihogott.

— Értelek, mondá Piet, miközben tenyerével megsimogatta. Most pedig, hogy ettél, inni is szeretnél. Ha meg tudnád érteni az ember okoskodását, arra kérnélek, hogy kövesd a példámat, mert biz' én több ideje nem ettem és nem ittam, mint te... Szegény Hildym, legjobban szeretnék mindjárt elindulni, mert itt nem találunk vizet, hanem megint csak eltévedünk. A hold bujkálni kezd; a gyülekező nagy föllegektől két lépésre sem fogunk látni magunk előtt. Várj no egy kicsit, lovaeskám.

Csakugyan korom-sötét lett. Nem sokára kénes villámok cikáztak az égen és a vihar, a forró égőv igazi hirtelen és dühöngő viharja, kitört. Egymást követték a

menydörgések és valóságos felhő-szakadás zuhogott az utasokra.

Piet jó természetű volt; az özön-vizet nyugodtan fogadta.

— Épp most kívántam vizet Hildynek, mondá, ázott kutyaként rázogatva magát. Most már van bőven. Esik itt annyi, hogy zázezer ló is olthatja vele a szomját.

A fiatal búr az ő vadász-késével a hangyboly tövében akkora gödröt ásott, hogy Hildynek elég viz gyűljön bele. A tömör és kemény föld ezen a helyen nem szította úgy be a vizet, mint a rétnek szomjas homokja.

Mikor a vihar megszűnt, Piet bőrig volt ázva. De ennél kisebb gondja is nagyobb volt. Sokkal komolyabb nyugtalanság gyötörte. Arra gondolt, hogy az eső okvetlenül elmosta a nyomokat, melyeken a táborba akart vissza térni. Az éjszaka utolsó óráit kinosabbaknak találta, mint az elsőket.

A fiatal vadász félelme nagyon jogosult volt. Mikor megviradt, hasztalan vizsgálta a földet mindenfelé... a lábnyomok eltűntek.

Piet még így nem tévedt el. Ámbár nem nyugtalankodott annyira, mint az este, mert Hildyt megtalálta: zavara csak akkora volt. Jobbnak hijában első kalauzához, a naphoz fordult.

A hajnal első pirkadása megaranyozta az ég peremét. A fiatal búr abban a hiszemben, hogy kelet felé kell gyalogolnia, ha a táborba akar jutni, erre fordult.

Sajnos, hamisan okoskodott, vagy a nap tévesztette meg, mert szegény Piet magát és Hildyt a nélkül fárasztotta ki, hogy haladt volna. Hosszu gyaloglás után semerre se vette észre sem a tábor movánáját, sem a legcsekélyebb füstöt. Merre

lehet a karaván tanyája? Hogyan találja meg őket oly vidéken, ahol a szem semmiféle nyugvó ponton sem akadhat meg?

Piet iránytalanul bolyongott a réten, midőn egyszerre soknyomot vett észre a talajon, mely itt keményebb volt, mint a hangyboly közelében és rajta a nyomok az eső ellenére is megmaradtak. Figyelmes vizsgálódás arról győzte meg a fiatal embert, hogy ezeket a nyomokat a bölény-csorda hagyta maga után. Mikor erről megbizonyosodott, Piet azt hitte, hogy meg van mentve; de nagyon korán kezdett örülni és tovább gondolkodva, arról kellett meggyőződnie a fiatal vadásznak, hogy nem minden nehézséget győzött le. Ezek a nyomok épp úgy jelölhették a bivalyok útját a tábortól, mint a folyóhoz. A kérdés tehát az volt, hogy vagy hamarosan a táborba ér, vagy egyenes vonalban távolodik el tőle.

Mit tegyen? Piet nem akarta magát oly tévedés eshetőségének kitenni, melynek következménye pusztán csak az ő biztos veszte lett volna; a helyes irány megállapítására új jelt keresett.

Gondviselés-szerű véletlen mentette ki a zavarból.

— Megvan! kiáltá hirtelen, mialatt szemeit egy kis tócsára szögezte, mely kissé vörösre volt festve.

Hogy ez a vörösség vértől származott, abban Piet nem kételkedett, és arra gondolt, hogy a vér valamelyik bölénytől való, mely akkor sebesült meg, midőn tegnap Andriesz, Lajos, Moor Károly és ő együtt támadták meg a csordát.

De hát ha az ellenkező irányban hátat fordít a mována alatti tábornak?... Hildy a szokott okossággal engedelmeskedett a gaz-

dája kezének, mely a fordulást jelezte. Így a nyomon visszafelé haladtak, minden lépésnél meggyőződve a nyomok helyes voltáról. A csalódás lehetetlen volt. Némely helyen a föld a bivalyok taposásától olyan volt, mint a barázda. Vonulások nyoma mindenütt meglátszott. Ha lova nem lett volna kimerülve, Piet vágtatni kezdett volna, mert úgy szeretett volna már haza érni; de a fiatal ember a paripája iránti kíméletből fékezte türelmetlenségét.

Egy órai lovaglás után két, félig fölfalt bivaly teste jelölte a helyet, ahol a bika a csordától elvált és Pietet üldözésére csábította. Ezeket Andriesz és Lajos lötték. A tetemen lakmározó sakálok a lovas közeledtére elillantak és a keselyük lomhán szálltak el; de egy ragadozó sem mondott le a dus lakomáról. A sakálok száz lépésnyire néhány cserje mögé guggoltak; a keselyük a leve-

gőben elég alant keringtek bal-jóslatúan a préda körül, melytől a félelem elűzte őket. Mindnyájan csak az utas távozását lesték, hogy a megzavart lakomát folytassák.

Piet most már kiszámíthatta, hogy mekkora utat kell még megtennie, hogy barátaihoz eljusson. Ez csak idő kérdése volt.

A fiatal vadász figyelmét egyszerre két lovas vonta magára, akik lóhalálában vágattak feléje; Piet — hogy minő örömmel, azt szükségtelen mondanivaló — testvérére, Hendrikre és Rynwald Lajosra, Katrinka testvérére ismert rá, akit fiatal barátai közt legjobban szeretett.

Lajos és Hendrik, amint az eltévedt va-

... PIET A TESTVÉRÉRE ÉS RYNWALD LAJOSRA ISMERT RÁ.

dászt megpillantották, messziről kiáltozni kezdtek és örömeiket kifejező jelekkel adták Piet tudtára. Mondani is fölösleges, hogy Piet ugyan-így felelt igazi lelkesedéssel. (Folytatása következik.)

Liba-történetek. Sokat irtak már a liba éberségéről, bátorságáról, de keveset a hűségéről. Pedig a derék liba a leghűségesebb állatok egyike. Olyan történetek hirdetik ezt a jeles tulajdonságát, melyek még a kutyának is dicsőségére válnának.

Elmondok nektek e történetek közül néhányat:

Kezdem az esslingeni luddal. Arról volt nevezetes, hogy rendkívüli módon ragaszkodott az ottani lovassági kaszárnya őrálló katonájához. Ha ez megállott, lába elé telepedett ha megindult, nyomon kísérte. Mikor a katonát máshová helyezték, a lud keresztül repült a kaszárnya falán, újból hozzája szegődött és csökönyösen kísérgette katonáját. Ha idegen közeledett gazdájához, dühösen csapkodott szárnyaival és még az ezredes lába-szárát is megcsipkedte, ha szigorúan beszélt az őrről. Mikor az ezredet Esslingenből Ludwigsburga helyezték át, vele ment a liba is, és midőn tavasszal nem vitték el a hadgyakorlatokra, nagyon fel volt háborodva. Hogy mégis kárpótolja magát, a fegyvertárnál őrálló katonához szegődött. De bezeg fa-képnél hagyta, mikor felharsant a hadgyakorlatokról vissza térő ezred kürtje. Elébe sietett és a trombitás mögött sorba állván, büszkén tért vissza régi helyére.

Megható ragaszkodásával vonta magára a figyelmet egy másik, Lüttich környékén

élő liba is. Gazdája annyira szerette, hogy naponként maga vitte neki az enni-valót és tenyeréből nyújtotta oda neki. A liba azzal viszonzta gazdája szeretét, hogy mástól egy falatot sem fogadott, el és mikor jóltevője jobb létre szenderült: elárkolta magát s két napi koplalás után éhen veszett.

Nem kevésbé nevezetes az a gunár is, mely reggeli öt óraker naponta fölkelte gazdáját gágogásával és vele együtt reggelizett. Ha gazdája utra kelt, hűségesen követte és ha az a nagy melegben valami korcsmába tért be, a hú gunár a korcsma ajtaja elé telepedett és el sem mozdult onnan, míg gazdája ki nem jött.

Dicséretre méltó háládatosságot mutatott az a szürke gunár is, mely naponta egy fehérrel verekedett, de rendszeren jól kikapott. Történt, hogy egy éppen arra vetődött uri ember pártját fogta, úgy hogy ez alkalommal a fehér huzta a rövidebbet. A szürke gunár diadal-gágogásban tört ki és ha ezentul arra járt védője, mindjárt hozzá szegődött. Kutya módra kísérte és csak akkor maradt el tőle, ha elkergették. Olykor még a templomba is utána ment.

Tehát nem csak a husa jó e derék állatnak, hanem a zive is, amennyiben két gyönyörű virág: a hűség és háládatosság virága nyiladozik benne.

(Vége.)

GLY nagy szorgalommal fogott most már a munkához, hogy pár hónap alatt kitűnő szabó vált belőle. S most dolgozik ernyedetlenül abban a megnyugtató reményben, hogy jó magaviselete miatt kegyelmet kap, kiszabadul, s akkor valami ismeretlen vidéken, ahol a nevét sem hallották az emberek, üzletet nyit, s éjjel-nappal dolgozni fog egy darab kenyér mellett, míg az eltulajdonított pénzt egy fillérig vissza fizetheti ama szegény embereknek, akiket oly nagy romlásba döntött könnyelműségével. Azért is vagyok olyan likas, mert az én gazdám pár fillért is sajnál uj Gyűszüre költeni. Azt mondja: az sem az ő sajátja, míg adósságait le nem törlesztette; és éjjel-nappal le sem kerülök az ujjáról, még éjjel is együtt vagyunk, együtt töltjük az álmra szánt kevés órát. Csak, mikor alszik, akkor pihenek én is... az ujján.

Még Czin-Czin minister ur szemecskéiben is könnyek csillogtak az elbeszélés hallatára, s a polcz tetejéről halk meghatott czinczolás hallszott.

Szorgalom föltekintett, s a Czin-Czin familia láttára kedvesen elmosolyodott. Aztán meghatottan szólt:

— Segíteni fogom lépten-nyomon azt a megtért bűnöst, mert megérdemli. Ha megbánása igaz szívből ered, akkor a jó Isten még boldoggá is fogja tenni őt. Hát neked hogy és mikép horpadt be mind a két oldalad, te kis nyomorék Gyűszücske?

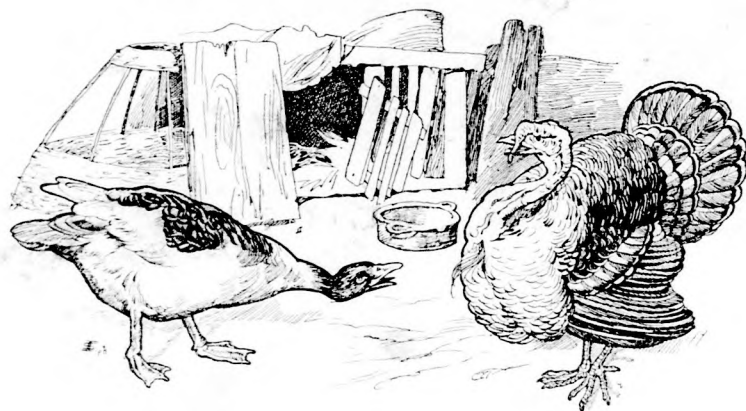
— Ah, én nagyon szomorú sorsa jutottam, drága tündér, felelt a kis lapos; hihetetlenül rendetlen kis lányhoz kerültem, kinek a holmija soha sincs helyén. Egyszer az ágy alól, máskor az udvarról, a mosogató-dézsából s más hihetetlen helyekről kerülök elő; már abban a halálos veszedelemben is forogtam, hogy a pulykakakas elnyel; (Lásd a képet a 172. lapon.) s ha a gunár oda nem kap s össze nem vesznek rajtam, ki tudja, mi lett volna belőlem? De Esztike mamája meghallotta a nagy zene-bonát az udvaron, kijött utána nézni a dolognak, engem meglátott a homokban heverve, s gondos keze meg-

mentett. Igazán nem is sajnálom Esztikét, hogy a mamája miattam megpirongatta.

Mikor Esztikének legnagyobb szüksége volna reám, olyankor nem vagyok található, mert elképzelhetetlen helyeken köll csücsülnöm, ahol senki rám nem talál. És az a legfurcsább, hogy Esztike haragszik és türelmetlenkedik legjobban e képtelen állapot miatt, pedig csak ő maga az oka.

Minap elejtett, de a viláért sem hajolt volna le érettem! Később megfélekedeztet rólam, hogy ott heverek a padlón és a saját lábacsájával rám taposott; azt hittem, végem van. Jaj!... még most is sajog bele mind a két oldalam.

— Szegény kis jószág! sajnálkozott a Szorgalom. No, se baj! Majd helyre kapálnak még, és ha — amit remélek —

... VESZEDELEMBEN IS FOROGTAM, HOGY A PULYKA-KAKAS ELYNEL.

(Lásd a 171. lapon.)

Esztike megszokja idővel a rendet, akkor meg fog szeretni engemet is.

Igy beszélt el élményeit minden kisebb-nagyobb Gyüszü, és Szorgalom türelemmel hallgatta végig valamennyit. Mindegyikhez volt szerető, biztató szava.

Hány különböző természetű emberről, asszonyról, gyermekről volt itt szó! És soha senki sem boldogul az életben, aki a Szorgalmat egész szívvel nem szereti.

Már az utolsó Gyüszü is elmondta, hogy gazdag grófi házhoz került, ahol csak a szoba-leány használja, mert a grófnénak, bár maga tüt soha sem vesz a kezébe, szín-arany Gyüszüje van, arany fogantyus, gyémántos nyelvű ollója, mely csak mint drága csecse-becse szerepel asztalkáján — amint Szorgalom végig tekintve a Gyüszük sorain, meglepetve szólt:

— Nini! Most veszem észre, hogy egy

parán
Megf
királ
Ug
guru
felső
menn
kime
megs

—
hogy
sőt

maga

—

A Sz

—

Mert

rülte

az ő

várat

bána

nek,

ves t

ruhá

vagy

get s

kező

mar

Szer

zsike

erős

bete

gos

gond

A

váll

rette

sege

kája

gond

parányi, kedves kis Gyüszücske hiányzik. Megfeledezett volna talán drága Munkakirálynénk parancsáról?

Ugyan-akkor nagy sebbel-lobbal begurult a már-már eltűnő hold-sugáron a felső ablakon át egy kis Gyüszücske, valamennyinél kopottabb, de tiszta, és lihegve, kimelegedve a nagy sietségtől, alázatosan megszólalt:

— Oh, bocsáss meg, kedves Szorgalom, hogy elkéstem! Igazán nem az én hibám, sőt ellenkezőleg, éppen te... igen, te magad vagy oka késedelmemnek.

— Hogyan? csodálkoztak mindannyian. A Szorgalom miatt késtel el? Lehetséges-é?

— Igen, igen! Éppen a Szorgalom miatt! Mert én egy csinos, kedves lánykához kerültem, kezdte a megkészt Gyüszücske az ő elbeszélését, kinek papája két év előtt váratlan meghalt s jó mamája a nehéz bánattól hosszas betegségbe esett. Erzsikének, aki még csak tizenhat éves, két kedves testvérkéje is van, akiket iskoláztatni, ruházni kell; de szegény édes atyjok mint vagyontalan kis hivatalnok, semmi örökséget sem hagyhatott családjára; sőt ellenkezőleg, sok patikai számla kifizetetlen maradt, az orvosknál pedig tartozás. Szerető papája szomorú halála után Erzsike — pedig a szive majd megszakadt — erős lélekkel erőt vett fájdalmán, s nagybeteg édes anyjának most már ő lett valóságos kis mamája, Ágneskának, Lajoskának gondviselője.

Az élet egész terhe az ő ifju, grönge vállaira nehezedik és ő viseli azt az ő szeretteiért, a jó Isten akaratával és a te segedelmeddel, oh áldott Szorgalom! Anyukáját ápolja, süt-főz, takarít, testvéreit gondozza és munka-közben tanítja és soha

máskép mint mosolygó arccal nem látják. Nem tudja senki más, csak én, hogy titokban, mikor már mindnyájan alusznak körülötte, hányszor sirja ki szive fájdalmát, nagy gondját az ő édes anyjáért! Mert Erzsike valóságos hős leányka.

Én pedig a sok házi teendő közepett alig kerülök le ujjáról, s bár keveset pihi nek, mert nagyon sokat kell öltögetnie, hogy az egész családot a keze munkájával eltartsa, (Lásd a képet a 174. lapon.) valóságos örömmel óvom a kedves jó leányt, hogy az alattomos tü meg ne sebezze finom kezét, mert benne igazi nemes vér folyik ám... nemessé tette őt érző szive, erős lelke, s az ilyen nemes vér minden csöppjéért nagy kár. Most is csak azért késtem, mert Erzsike nélkül nem végezhetne volna el azt a remek arany-himzést, mely a holnapi nagy udvari ünnepélyre készül Marianna hercegnő disz-ruhájára.

— Oh Szorgalom! Te a boldogság, a megelégedés, a jólét védasszonya, kiáltottak mindnyájan nagy hálával és elragadtatással. Legyen mindenkor áldott a te neved!

Hiába integetett föl Czin-Czin papa, hiába rángatta haragosan a bajuszát; a polcz tetejéről olyan hatalmas czinczogó háromszoros »éljen« hangzott, hogy a szomszédbeli Czicza nagysámok mind fölriadtak mély hajnali álmukból.

Szorgalom föltekintett, s újra meglátván a sok hegyes orrocskát, fülecskét, az ide-oda mozgó kikent-fent bajusz-sort, oly édesdeden kezdett el ezüst hangján nevetni, hogy még a kereskedő is meghallotta álmában, s reggel mindenkinek azt beszélte, hogy az ő boltjában a mult éjjel angyalok zenéltek, nem lehet máskép.

— Időnk ime letelt, szólt végül a szép tündér. Menjete most már szép rendben haza, apró szolgálaim, ahogy derék, jóra való munkásokhoz illik. Kedves miniszterem, legyen kérem a Gyüzü-sereg segedelmére. Na-

gyon köszönöm szives fáradozását s biztosíthatom, hogy drága királynőnk, az áldott Munka, nagyon meglesz elégedve szolgálataival. Viszontlátásra kis had-seregem! Mához egy évre.

Szorgalom még egyszer mosolyogva intett mindenfelé, az exczellenciás familiát is bájos bókkal üdvözölte . . . a torony-óra éppen a hajnali háromórát ütötte és huss, huss! . . . az áruasztalon csak

Czin-Czin bámult bele a kékes fénybe, mely Szorgalom holdfényes hajából sugárzott, s most is — miután a hold az égen már jócskán lefelé ballagott — még mindig ott derengett a boltban.

Czin-Czin megdörzsölte káprázó szemeit, megcsipkedte fogacskáival tekintélyes farkinczáját, hogy nem álmodik-e? . . . aztán gyorsan lakásán termett, hol egész familiája, fáradtan a fölséges látványtól, már

mély álomba merült volt.

Az elhagyott boltban sötétség és ünnepeles néma csönd lett . . .

Mai napig is, amely házban az áldott jó tündér, a boldogító Szorgalom otthon érzi magát, ott

Megelégedés, Szeretet és

Egyetértés, meg a Jólét honol, mert e jó tündérek mindenkor hűséges kísérői a Szorgalomnak.

A rossz szellemek pedig: Harag, Gond,

Szegénység, Éhség, Kétségbeesés az olyan áldott

háznak küszöbét sem merik érinteni; mert ott lebeg mindenkor a jó Isten áldása!

Mama.

. . . SOKAT KELL ÖLTÖGETNIE. (Lásd a 173. lapon.)

INNEN-ONNAN.

A hü felügyelő. Didaco de Haro-t, Biszkája (spanyolországi tartomány) urát, XI. Alfonz, Leon (egykori királyság a Pireneusi félszigeten) királya, számüzte a birodalomból. Didaco de Haro Afrikába menekült. Gujar nevű erős várának őrzését, Marco Guitieróra, hűséges várfelügyelőjére bizta. XI. Alfonz király hét éven át ostromolta az erősséget. Anélkül, hogy el tudta volna foglalni. Am a hős védők száma mind-inkább fogyott. Pusztította őket az éh-inség, ellenséges fegyver, a kimerültség és nyomor. Végre csak Guitiero maradt életben. De még most sem adta fel a várat. A kulcsokat a nyakába kötötte és így feküdt a kapu mögé, hogy ott bevárja halálát. Az ellenség új rohamot intézett és bejutott a várba. A katonák meglepetve látták, hogy ellenségnek se hire, se hamva. Végre észre vették Guitierót, a vár egyetlen élő védőjét. A királyt annyira meghatotta az önfeláldozó hűségnek ez a példája, hogy könnyekre fakadt.

*

Különböző sebességek. A csiga, mely lassúságáról nevezetes, 1 miliméternyi utat tesz meg másod-percenként, a gyalogos ember 1 métert, a ló lépve 1 métert és 2 deci-métert, a gyalogos gyors lépésben 2-tőt, az ügető ló 3 métert és 5 deci-métert, a gyöngye szél 4, a gőz-hajó 5, a vitórlás-hajó 8, a nagy tengeri-gőzös 10, a korcsolyázó 12, a teher-vonat 12, a vihar 17, a személy-vonat 18, a posta-galamb 18, a versenyző kerékpáros 18, a versenyző ló 25, a gyors-vonat 26, a fecske 45, a hang 330, a hátul-töltő fegyver golyója 430, az új ágyu-golyó 450 métert tesz meg. Mind-ezeknél sokkal gyorsabban mozog a föld, mely napja körül keringve, másod-percenként 30 kilométert, a fény 300 ezret, a villamosság pedig 400 ezer kiló-métert.

KOCZKA-REJTVÉNY.

R	G	Á	K	Á	= A méh rokona
ZS	Á	R	R		= Eb-faj
D	A	Á			= Hüllő
ZS	A				= Varga-szerszám
A					

Fölről lefelé s jobbról balra olvasva egyazon értelmet adja.

A megfejtők név-sorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Aesopus tanulságos meséi“.

Az ifjúság számára feldolgozva, számos képpel, díszes angol vászon-kötésben. (A „Forgó bacci könyvtára“ című sorozat egyik önálló kötete.)

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LXIII. köt. 9-ik számában közölt szám-rejtvény megfejtése:

„Magyarország nem volt, hanem lesz.“

Helyesen fejtették meg: Wörner Erzsi, ifj. Haukiss János, Pasiut Endre és László, Soly-mossy Paula és Ilona, Andreánszky Pisti, Goldstein Lujza, és Ferike, Arva Erzsike, Liebstein Erzsi és Cara, Vörösmarthy Ida, Perenyi Józsa, Pap Lillike és Gizike, Farkas László és Gyuri, Bakos László, Biró Mária, Margit és Kálmán, Hefty Mariska, Bayer Anti, Ottlik Pálma, König Miksa és Sándor, Herzog Dóra, Vilma és Dezső, Marton Pista és Ilonka, Péterfy Vilma, Milutinovits Corinna, Péterfy Juliska és Jenő, Frater Iván, Eichner Ernő és Bandi, Ruhig Flóra, Préger Aurél, Pap Irma és Zsigi, Kriza Agnes, Medveczky Margitka, Gyurika és Sándorka, Sinkovits Clarisse, ifj. Vikár Béla, Visnovsky Antonia, Flór Annicza és Janika, Herzfeld testvérek, ifj. Riedl Gyula, Kövesi Pali és Elek, Garai Lujza és Manca, Borhy Margit, Záborszky Mariska és testvérei, Klein Gyula, Nagy Lenke, Vilma és Ernő, Vég-helyi Lajoska, Löbl Mór Ernő, Moravcsik Gyula és Erika, Hoffmann Elemér, Hatschek Adrienne, Mérey Dalma, ifj. Metzger Ede, Jurenák Gizi, Balázs Erzsike, G. Hunyady Ferencz, Haittsch Emmy és Ella, Szende Laczi, Győry Sarolta, Poór Erna, Emerich Ella és M. (? Teljes nevet követelek. F. b.)

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörtént, nyertesek lettek Haittsch Emmy és Ella Falu-Szemesen, kiknek a jutalom-könyvet, (»Mesék és regék« gyermekek számára írta Vilma néni. Két színes képpel és több szöveg rajzzal, díszes kötésben) a kiadó-hivatal megküldi.

A »KIS LAP« LXIII. köt. 8-ik számában közölt rejtvény megfejtését beküldték még: Poór Erna, Frater Iván, Péterfy Juliska és Jenő, Lów Lenke (részben) Emerich Ella és M. (? Teljes nevet követelek. *F. b.*), Péterfy Vilma.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Vancsa Radó. Miben vétették el az Eskü-téri hidat, azt én neked meg nem magyarázhatom, mert nem értem; de ha meg is érteném, nem tudom. A levelkédet, mely élénk és színes, örömmel olvastam. — **Hatschek Adrienne.** Épülő magaddal szépüljön az irásod. — **Poór Erna.** Igazán kellemes nézegetni a te képes levelezőlappjaidat. Be is soroztam őket a »Forgó bácsi museumába«. — **Ifj. Metzger Ede.** Hiszen nem volna a te rejtvényedben hiba, csak az én nevemmel ne foglalkozna. A tartozó szerénység tiltja közlését. De hogy foglalkoztál vele, ezzel kifejezted ragaszkodásodat. Köszönettel fogadom s érzelmeidet viszonzom. — **Sinkovits Clarisse.** Lelki, testi gyarapodásodra szolgáljon a változás. — **Préger Aurél.** Hát elfelejtéd, hogy annyi ezer közül mindig csak egynek juthat? — **Hefty Mariska.** Te is azok közé a magyar gyerme-

kek közé tartozol, akik, bár sorsuk idegenbe vitte őket, csak annál erősebben vonzódnak szülőhazájukhoz. Megindulással olvastam szép soraidat s csak azt kívánom, mentül előbb térhess vissza a négy folyam és három hegy országába. — **Almásy Emma.** Külön gyűjtést én nem indíthatok, de amely célra veszek adakozást, azt oda hűségesen átszolgáltatom. Különben a Forgó bácsi kis olvasói néhány év előtt szép összeggel járultak hozzá a nagy hazafi szobrához. Am azért igen jólesett nekem olvasnom a te lelkes szavaidat. A rejtvényeidben semmi hiba, csak hogy nagyon is könnyűek. — **Perényi Józsa.** A Préger Aurélhoz intézett válaszom neked is szól. — **Liebstein testv.** Csak nem komolyan értettétek, hogy a *sorsolásnál* részrehajlást gyakoroljak? Hiszen ez azt jelentené, hogy én hamis játékot üzök? — **Andreánszky Pisti.** Ejnye adta kis indiánusa! Ugyan csak érdeklődéssel néztem a fotografiádat. Hanem fiam: micsoda indiánus az, aki jobbra néz és balra ló, mint ahogyan vágott az egyszerű mészáros? — **Bierbauer Virgil.** Hogyan értem? Czirkveniczából küldesz bucsut, vagy végkép távozol? Nem sajtóhiba a rajzocska alá nyomtatott »Cirkvenicza«? — *Több levélről a jövő számban.*

Társ-szerkesztő **ROBOZ ANDOR.**

Melegen ajánljuk

a szülők figyelmébe **dr. Farkas Gyuláné** és **Bartos Fülöpné** minist. enged.

magán elemi iskoláját

fiúk és leányok számára.

Mind a két tulajdonosnő kiváló pedagógus, Farkas Gyuláné pedig jeles ifjusági író is, kinek egyik szép elbeszélése „NÁD-SZÁL KISASSZONY“ épen a KIS LAP múlt heti számában jelent meg.

Tanév kezdete szeptember 15. — Tanórák 9—1-ig, alsó osztályokban télen 1/2 10—1-ig. Szigoru higiena. Beiratások naponként. Kívánatra prospektus.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut, 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.